

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

LIETUOS SVIEKATOS MOKSLŲ
UNIVERSITETO LIGONINĖ
K A U N O
KLINIKOS

Leidiny finansuotas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.4.2_ESFA-V-622-01-0007 „Integruoto Lietuvos vaikų sveikatos priežiūros paslaugų modelio sukūrimas ir specialistų mokymai“

Sudarytoja
prof. dr. Laimutė Vaidelienė

Dizainerė ir maktutoroja
Jurgita Čebertakaitė

Spausdino UAB „Standard Impresa“

UAB „Vaistų žinios“
Laisvės pr. 125A, LT-06118, Vilnius
tel. +370 687 220 20
el. p. office@pharminfo.lt
www.gydytojojibiblioteka.lt

© Vilniaus universiteto Ilgoninė Santaros Klinikos, 2023 m.

© Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Ilgoninė Kauno Klinikos, 2023 m.

© UAB „Vaistų žinios“, 2023 m.
Šiame leidinyje surinkta ir susisteminta medžiaga yra autorinis darbas, saugomas autoriaus teisės normų. Visa medžiaga arba dalį medžiagos, išpausdintos šiame leidinyje, daugininti, platinti arba naują medžiagą sisteminti, naudojantis šio leidinio struktūra, forma ir koncepcija, ne asmeniniam tikslams leidžiama tik turint raštinę leidėjos sutikimą. Leidinio medžiagą bei leidėjos sutikimo naudoti galima tik Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais.

1. Metodikos

Sergančio vaiko integruotos asmens sveikatos priežiūros principai
prof. dr. Laimutė Vaidelienė, doc. dr. Sigita Burokienė 7

2. Vaikų kvėpavimo sistemos ligos

Kosinitis vaikas: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. habil. dr. Arūnas Valiulis, prof. dr. Laimutė Vaidelienė,
doc. dr. Valdonė Misevičienė, dr. Rimvydas Ivaškevičius 25

Dūstantis vaikas: diagnostikos, skubios pagalbos ir gydymo algoritmai
pacientų logistika. prof. dr. Laimutė Vaidelienė; doc. dr. Valdonė Misevičienė;
prof. habil. dr. Arūnas Valiulis; dr. Rimvydas Ivaškevičius 36

Astma sergančio vaiko diagnostikos, skubios pagalbos ir gydymo algoritmai,
pacientų logistika

prof. dr. Laimutė Vaidelienė, prof. habil. dr. Arūnas Valiulis,
doc. dr. Jolanta Kudzytė, doc. dr. Sigita Petraitienė 51

Vaikų plaučių susirgimai (pneumonija / komplikuota pneumonija,
pleuritas): diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
doc. dr. Valdonė Misevičienė; prof. habil. dr. Arūnas Valiulis;
prof. dr. Laimutė Vaidelienė; doc. dr. Sigita Petraitienė 63

Vaikų tuberkuliozės diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
doc. dr. Inga Ivaškevičienė; doc. dr. Valdonė Misevičienė;
prof. dr. Laimutė Vaidelienė; prof. habil. dr. Arūnas Valiulis 77

3. Vaikų alergologija

Odos alerginiai pažeidimai (išbertas vaikas): diagnostikos ir gydymo
algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Laimutė Vaidelienė; doc. dr. Jolanta Kudzytė,
prof. dr. Odilija Rudzevičienė 85

Anafilaksija vaikų amžiuje: diagnostikos, skubios pagalbos ir
gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Laimutė Vaidelienė; prof. dr. Odilija Rudzevičienė;
doc. dr. Jolanta Kudzytė 92

4. Vaikų infekcinės ligos

Vaikų bėriminės infekcijos – odos bėrimų diferencinė diagnostika ir
gydymas, pacientų logistika
dr. Inga Ivaškevičienė, doc. dr. Giedra Levinienė,
doc. dr. Sigita Burokienė 102

5. Vaikų nefrologija

- Hematurija vaikų amžiuje: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Augustina Janauskienė; prof. dr. Rimantė Čerkauskienė..... 110
- Proteinurija vaikų amžiuje: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Rimantė Čerkauskienė; prof. dr. Augustina Janauskienė..... 116
- Patinimai (edemos) vaikams: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
doc. dr. Jūratė Masalskienė; doc. dr. Šarūnas Rudaitis 123
- Vaikų šlapimo pokyčiai: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
doc. dr. Šarūnas Rudaitis; doc. dr. Jūratė Masalskienė 130

6. Vaikų skubi pagalba

- Vaikų trauma: skubios pagalbos algoritmai ir transportavimas
doc. dr. V.Gurskis; prof. dr. Rimantas Kėvalas 141
- Vaikų šokas: diagnostikos ir skubios pagalbos algoritmai ir transportavimas
dr. Virginija Žilinskaitė; doc. dr. Sigita Burokienė 148
- Universalus vaiko būklės vertinimas ir pagalbos skubumo kategorijos nustatymas Skubiosios pagalbos skyriuje
doc. dr. Sigita Burokienė; dr. Virginija Žilinskaitė 156
- Karštiniojantis vaikas ir nepatikslinkanti bakterinė infekcija: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Rimantas Kėvalas; doc. dr. V.Gurskis 166

7. Vaikų gastroenterologija

- Vaikų pilvo skausmai: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Liutauras Labanuskas; prof. dr. Vaidotas Urbonas;
doc. dr. Rūta Kučinskienė; doc. dr. Rūta Rokaitė 175
- Vaikų vėmimas: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Liutauras Labanuskas; prof. dr. Vaidotas Urbonas;
doc. dr. Rūta Kučinskienė; doc. dr. Rūta Rokaitė 187
- Vaikų vidurių pokyčiai, tuštinimasis krauju ir viduriavimas: diagnostika, gydymas, logistika
doc. dr. Rūta Kučinskienė; prof. dr. Liutauras Labanuskas,
prof. dr. Vaidotas Urbonas; doc. dr. Rūta Rokaitė 196

- Gelta vaikų amžiuje: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Vaidotas Urbonas; prof. dr. Liutauras Labanuskas;
doc. dr. Rūta Kučinskienė ; doc. dr. Rūta Rokaitė 206

8. Naujagimių (0–28 d.) ligos

- Naujagimių gelta: diagnostika, gydymas, logistika
prof. dr. Dalia Stonienė; prof. dr. Rasa Tamelienė,
dr. Ilona Aldakauskienė 212
- Naujagimių bakterinės infekcijos: diagnostikos, skubios pagalbos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
prof. dr. Rasa Tamelienė; prof. dr. Dalia Stonienė;
dr. Ilona Aldakauskienė 219
- Naujagimių maitinimo sutrikimai: diagnostika, gydymas, logistika
doc. dr. Arūnas Liubšys; dr. Rasa Garunkštienė 224

9. Vaikų kardiologija

- Vaikų krūtinės skausmas: diagnostika, gydymas, pacientų logistika
doc. dr. Rima Šileikienė; dr. Odeta Kinciniene 230
- Vaikų alpimai: diagnostikos, gydymas, logistika
dr. Odeta Kinciniene; doc. dr. Rima Šileikienė 237
- Vaikų padidėjusio kraujospūdžio diagnostika, skubi pagalba, gydymas, logistika
dr. Odeta Kinciniene; doc. dr. Rima Šileikienė 245
- Vaikų širdies ritmo ir laidumo sutrikimai: diagnostika, gydymas, pacientų logistika
doc. dr. Rima Šileikienė; dr. Odeta Kinciniene 255

10. Vaikų hematologija

- Vaikų anemijos: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
doc. dr. R. Kūdėlienė; doc. dr. G. Rutkauskienė 263
- Krešėjimo sutrikimai vaikams: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
dr. Sonata Šaulytė Trakimienė; doc. dr. Jelena Rascon,
doc. dr. Goda Vaitkevičienė 272
- Trombocitų patologijos vaikų amžiuje
doc. dr. G. Rutkauskienė; doc. dr. R. Kūdėlienė 277
- Leukocitų patologija vaikams: diagnostikos ir gydymo algoritmai
doc. dr. Goda Vaitkevičienė; dr. Sonata Šaulytė Trakimienė;
doc. dr. Jelena Rascon 285

1. Metodikos

Sergančio vaiko integruotos asmens sveikatos priežiūros principai

Paslaugų kokybė ir prieinamumas išlieka svarbiausiais išsūtkiais vaikų sveikatos priežiūroje. Siekiant šių tikslų, labai svarbus sveikatos priežiūros paslaugų planavimas; pirminio, antrinio ir tretinio lygio paslaugų integracija ir institucijų bendradarbiavimas; lėtinėmis ligomis sergančių ir neįgalių vaikų poreikių patenkinimas; paslaugų suteikimas arčiau namų, ambulatorinėmis sąlygomis; aukščiausios kvalifikacijos personalo, turinčio specifinių, vaikams reikalingų kompetencijų, užtikrinimas; bei nuolatinis paslaugų kokybės vertinimas ir tobulinimas.

1. **Integruota vaikų sveikatos priežiūra** – tai holistine sveikatos samprata paremta vaikų sveikatos priežiūros koncepcija. Ji apima sveikatos stiprinimo, ligų diagnozavimo, gydymo, priežiūros, reabilitacijos paslaugų teikimą ir organizavimą vaikams.
2. Integruotos vaikų sveikatos priežiūros paslaugų modelio tikslas ir uždaviniai:
 - 2.1 Tikslas – užtikrinti kiekvienam vaikui kokybišką ambulatorinių bei stacionarinių diagnostikos, gydymo, slaugos ir profilaktikos paslaugų prieinamumą.
 - 2.2 Uždaviniai:
 - 2.2.1 Įdiegti ūminėmis ir lėtinėmis ligomis sergančių vaikų diagnostikos ir gydymo algoritmą visose sveikatos priežiūros paslaugos vaikams teikiančiose ASPJ, kad būtų teikiamos vienodai kokybiškos, individualizuotos, šiuolaikinės diagnostikos ir gydymo, slaugos paslaugos, kontroliuojami kokybės rodikliai;
 - 2.2.2 Ikuo anksčiau diagnozuoti susirgimus, reikalaujančius specializuoto ištyrimo ir stacionarinio gydymo;
 - 2.2.3 anksčiau išaiškinti pacientus, sergančius lėtinėmis ligomis ir pagerinti jų gydymo rezultatus.
3. **Pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos** teikiamos pagal SAM ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymą Nr. V-943 „Dėl pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ bei jo pakeitimus. Pirminio lygio paslaugos yra ambulatorinė vaikų sveikatos priežiūra, teikiama šeimos gydytojo ar vaikų ligų gydytojo Lietuvos medicinos normos MN 14-2005 „Šeimos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ apimtyje.

Vaikų limfadenopatija: diagnostika, gydymas, logistika
 doc. dr. Jelena Rasconi; dr. Sonata Šaulytė Trakimienė,
 doc. dr. Goda Vaitkevičienė 292

11. Vaikų neurologija

Vaikų traukuliai: diagnostika, gydymas, logistika
 prof. dr. Milda Einziniene; doc. dr. Jūratė Laurynaitienė 302

Vaikų galvos skausmai: diagnostika, gydymas, logistika
 dr. Jurgita Grikinienė; dr. Rūta Praninskienė 311

Vaikų neuronfekcijos: diagnostika, gydymas, logistika
 dr. Jurgita Grikinienė; doc. dr. Inga Ivaškevičienė 318

12. Vaikų endokrinologija

Antinksčių nepakankamumas: priežastys, diagnostika, gydymas, logistika
 prof. dr. Rasa Verkauskienė; dr. Edita Jašinskienė; Giedrė Mockevičienė,
 dr. Rimantė Dobrovolskienė; dr. Robertas Kenėžys 327

Vaikų hipoglikemija: diagnostika, gydymas, logistika
 prof. dr. Rasa Verkauskienė; dr. Edita Jašinskienė; dr. Giedrė Mockevičienė,
 dr. Rimantė Dobrovolskienė 335

Vaikų diabetinė ketoacidozė: diagnostika, gydymas, logistika
 prof. dr. Rasa Verkauskienė; dr. Edita Jašinskienė; dr. Giedrė Mockevičienė;
 dr. Rimantė Dobrovolskienė 344

13. Vaikų raidos sutrikimai ir reabilitacija

Vaikų raidos sutrikimai: diagnostika, gydymas, logistika
 dr. Jovita Petrulytė, gyd. Laima Milkulenaitė..... 352

Vaikų reabilitacinio gydymo poreikio vertinimas, gydymo algoritmai ir pacientų logistika
 prof. dr. Juozas Raistenskis, gyd. Giedrė Juškevienė 359

14. Vaikų ir paauglių psichiatrija

Ūmios vaikų ir paauglių psichiatriinės būklės: diagnostikos ir gydymo algoritmai, pacientų logistika
 prof. dr. Darius Leskauskas; gyd. Jūratė Baltrėnė 367